

Regeringens proposition

1984/85: 154

om ändring i växtförädlarrättslagen (1971: 392);

beslutad den 14 mars 1985.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

STEN WICKBOM

Propositionens huvudsakliga innehåll

För nya växtsorter finns en särskild civilrättslig skyddsform, växtförädlarrätt. Denna skyddsform, som uppvisar stora likheter med patent, regleras i växtförädlarrättslagen (1971: 392) och växtförädlarrättskungörelsen (1971: 393).

I propositionen föreslås en ändring i lagstiftningen så att även växtarten rågvete omfattas av lagen.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 1985.

Förslag till

Lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971: 392)

Härigenom föreskrivs att bilagan¹ till växtförädlarrättslagen (1971: 392) skall ha nedan angivna lydelse.

Bilaga

A. Lantbruksväxter

Trifolium repens L.	Vitklöver
Triticosecale Wittmack	Rågvete
Triticum aestivum L. emend. Fiori et Paol.	Vete
Triticum durum Desf.	Makaronivete
Triticum turgidosecale	Rågvete
Vicia faba L. var. minor Harz.	Åkerböna

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985.

¹ Senaste lydelse 1982: 991.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1985-03-14

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Wickbom

Proposition om ändring i växtförädlarrättslagen (1971:392)

1 Gällande bestämmelser

För nya växtsorter finns en särskild civilrättslig skyddsform, växtförädlarrätt. Denna skyddsform, som uppvisar stora likheter med patent, regleras i växtförädlarrättslagen (1971:392) och växtförädlarrättskungörelsen (1971:393). Den som har framställt en ny växtsort kan genom registrering få viss ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja sorten. Skyddstiden är 20 år. Ansökningar om växtförädlarrätt prövas av statens växtsortnämnd. Utredning av frågan huruvida förutsättningarna för att erhålla växtförädlarrätt föreligger skaffar nämnden genom att föranstälta om prov med material av växtsorten.

En grundläggande förutsättning för att den som framställt en växtsort skall kunna få denna registrerad är att sorten tillhör de växtsläkten eller växtarter som anges i en bilaga till växtförädlarrättslagen (1 §). Denna bilaga fanns tidigare intagen som en bilaga i växtförädlarrättskungörelsen, och regeringen ägde således bestämma vilka växtsläkten eller växtarter som skulle ingå. Med hänsyn till kravet på lagform i 8 kap. 2 § regeringsformen ansågs det emellertid att växtförädlarrättens objekt borde regleras direkt i lagen. Bilagan flyttades därför från kungörelsen till lagen i samband med vissa lagändringar som vidtogs år 1982. Bilagan omfattar f. n. 93 släkten och arter.

Den svenska lagstiftningen om växtförädlarrätt grundas på 1961 års konvention för skydd av växtförädlingsprodukter i dess lydelse efter revisioner år 1972 och år 1978. De stater, däribland Sverige, som har tillträtt konventionen bildar en union för skydd av växtförädlingsprodukter, UPOV (L'Union pour la protection des obtentions végétales).

Växtförädlarrättskonventionen är i sina grunddrag uppbyggd efter mönster av Pariskonventionen för industriellt rättsskydd och Bernkonven-

tionen för skydd av litterära och konstnärliga verk. Dess ändamål är att tillerkänna förädlaren av en ny växtsort eller hans rättsinnehavare en rätt som närmare anges i konventionen.

Konventionen bygger på principen om s. k. nationell behandling. Detta innebär att en unionsstat är skyldig att ge skyddsberättigade (fysiska eller juridiska personer) hemmahörande i andra unionsstater samma rättigheter som lagstiftningen ger de egna medborgarna. I ett avseende får emellertid undantag göras från denna princip. En unionsstat som tillämpar konventionen på ett visst växtsläkte eller en viss växtart får nämligen enligt 1978 års konventionstext begränsa rätten att få skydd till medborgare i de unionsstater som tillämpar konventionen på detta växtsläkte eller denna växtart och till fysiska och juridiska personer som har hemvist eller säte i någon av dessa stater. Sverige har inte utnyttjat denna möjlighet till krav på reciprocitet medan däremot flera andra unionsstater i sin lagstiftning kräver reciprocitet. Det innebär att en svensk växtförädlare inte kan erhålla växtförädlarrätt i en sådan stat för växtsorter som tillhör ett visst växtsläkte eller en viss växtart, om inte också skydd kan erhållas i Sverige för samma växtsläkte eller växtart.

1978 års reviderade konventionstext tillträdde av Sverige år 1982. En närmare redogörelse för innehållet i växtförädlarrättskonventionen finns intagen i prop. 1981/82: 136, s. 13–17.

2 Statens växtsortnämnds skrivelse

Statens växtsortnämnd har i en skrivelse den 8 februari 1985 till regeringen hemställt att växtarten rågvete tas upp i bilagan till växtförädlarrättslagen. Av skrivelsen framgår att frågan har aktualiserats hos nämnden av Svalöf AB. Bolaget har uppgivit att det bedriver förädlingsförsök med rågvete och avser att söka växtförädlarrätt för rågvetesorter i Förbundsrepubliken Tyskland, England och Belgien. W Weibull AB har vid sammanträde med växtsortnämnden förklarat sig stödja önskemålet från Svalöf AB om skydd för rågvete.

Växtsortnämnden delar enligt skrivelsen bolagens uppfattning om önskvärdheten av att rågvete snarast tas upp på listan över arter som kan skyddas enligt växtförädlarrättslagen. Nämnden framhåller vidare att den har inhämtat att den provning av sorter av rågvete som erfordras för att skydd skall kunna meddelas enligt lagen kan äga rum i Sverige.

3 Föredragandens överväganden

Av skrivelsen från växtsortnämnden framgår att växtförädlarrätt för sorter av rågvete i dag kan meddelas i ett tiotal av de stater som tillhör UPOV.

Jag har under hand inhämtat att rågvete kan väntas få betydelse också för den svenska odlingen. Det är därför värdefullt att svenska växtförädlare kan få skydd för sina förädlingar på detta område såväl i Sverige som i andra till UPOV hörande länder samt att Sverige genom att införa ett sådant skydd skapar möjlighet att få del av dessa länders nya sortiment. Det är således angeläget att växtarten rågvete kan beredas skydd enligt den svenska lagstiftningen.

Mot denna bakgrund anser jag i likhet med växtsortnämnden att växtförädlarrättslagen bör utvidgas till att omfatta växtarten rågvete.

Med hänsyn till lagstiftningsfrågans enkla beskaffenhet är det enligt min mening inte nödvändigt att höra lagrådet i detta ärende.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att anta ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971: 392).

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

